

Universitätsbibliothek Paderborn

**ORATIONES DVÆ,|| VNA,|| DE FIDE AC || RELIGIONE
MA-||GNI ILLIVS ATHANASII A-||LEXANDRINI,
IVRECONSVL-||ti & Theologi eximij,|| ALTERA,|| DE
HOMOLOGIA SIVE CON-||SENSV CONCENTVQVE
THEOLO-||giæ Lutheri ...**

Hunger, Albert

Ingosttadii, 1582

VD16 H 5948

De Homologia Sive Consensv Concentvqve Theologiae Lvtheri Cvm
Philosophia Epicvri, Oratio.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10815252-5

DE HOMOLOGIA
SIVE CONSENSV CONCEN-
TVQVE THEOLOGIÆ LVTHERI
CVM PHILOSOPPIA
EPICVRI,

ORATIO.

VO TIE SCVNQVE MIHI EX HOC
loco dicendum fuit, (nobilissima & or-
natissima corona) illud etiam atq; et-
iam studui, ut non solum tempori ac loco,
verum & professioni meæ Oratio esset accom-
modata. Sic enim existimabam, unumquemq;
in ea quam profiteretur scientia & libentius &
utilius audiri, & dum quisq; suis quasi finibus
se continet, rerum ordinem multò pulcherri-
num, multò etiam pulcherrimè conseruari.
Hoc igitur obseruato more meo, decreui hodier-
na luce, de Philosophia quidem & Philosopho
differere, quod talem aliquam tractationē tem-
pus atq; locus depositare videantur, at item de
Theologia & Theologo, quod talis dissertatio
professionis meæ rationibus maximè conueniat.

Tan-

Tantum vos oro atq; obsecro auditores præstantissimi, ut si quid fortassis liberius pro veritate contra falsitatem dixerim, ne id quisquam volūtati mea potius quam caussa ipsi adscribat. Philosophorum quatuor potissimum secta olim floriuere, una Academicorum, altera Peripateticorum, tertia stoicorum, quarta Epicureorum. Quæ sectæ quanta opinionū diuersitate inter se decertauerint, & longum foret enumерare, et ad institutū nostrū minime videtur necessariū. Persecuti aut sunt huiusmodi varietate authores varij, Diog. Laertius in libris decē de vita et morib⁹ Philosophorū, Hesichius Milesius, libro de his, qui eruditionis fama clauerunt, Plutarchus in libro de philosophorum placitis, Eusebius Cæsariensis in libris de præparatione Euāgelica, Theodore⁹ de curādis Graecanicis affectionibus, Sextus Empyricus de disciplinis Pyrrhonicis, Ioā. Stobæ⁹ in Eclogis Physicis ac Ethicis, alijsq; alibi. Nos verò missis Academicis, missis Peripateticis ac Stoicis, de doctrina Epicureorū ipsoq; adeo Epicuro solum nūc videbimus, atq; cōparatione hāndfutili demonstrabimus, Epicuri Philosophiam cum Lu-

F theri

theri Theologia ita consentire vndiqz, vt ouñ
ono vix sit tam simile, quam Thelogus Luthe-
rus Philosopho Epicuro. Quod quidem ita abs
me, dici demirabitur fortasse aliquis; At profe-
ctò ni planum istud fecero, fidē verbis meis abro-
gari omnibus haud molestè tulero.

Epicuri doctrina, ut inquit lacteum il-
lib. 3. Insti-
tut. diui-
næ c. 17. lud Christianæ eloquentia flumen Lactantius,
semper fuit celebris, non quia veri aliquid
afferret, sed quia multos populare nomen
voluptatis inuitaret. Nemo enim non in
vitia pronus est. Epicurus ut ad se multitu-
dinem attraheret, apposita cuiusqz moribus lo-
quebatur, desidiosos vetabat literas discere, a-
varum à largitione liberabat, irreligioso dice-
bat Deum nihil curare, neqz gratia maiesta-
tem eius tangi, neqz ira moueri, delicato dolo-
rem proponebat ut omnium malorum maxi-
mum, qui claritati ac potentia studeret, hunc
principiebat Regibus adulari, qui autem mole-
stias ferre non posset, hunc Regiam fugere.
Itaqz homo astutus ex varijs diversisqz placitis
circulum cogens, dum studebat placere popula-
ribus, maiore discordia secum ipse pugnabat
quam

quam inter se omnes penè alij philosophi. Et hæc
quidem Lactantius. Sextus autem Empyricus
libro primo de disciplinis Pyrrhoniorum cap. 1.
scribit, Epicurum fuisse hominem in multis in-
doctum, & neq; in communi sermone purum,
hostem Platonis, Aristotelis, ac similiūm, qui
multarum scientiarum cognitione prætabant,
in hos omnes maledicūm, præsertim autem in
Præceptorem suum Nausiphanem, cuius fa-
mam & existimationem delere contendebat, ut
à seipso edoc̄tus, suoq; solius ingenio ac industria
Philosophus euasisse videretur. Hinc, ut Laër-
tius & Hesichius referunt, Aristotelē non Do-
ctorem appellabat, sed decoctorem; Platonici
cos assentatores; Protagoram straguligerum;
Democritum Lerocritum; Antidorum Sani-
dorum; Heraclitum simiam; Stoicos Graciæ
perduelles; Nausiphanem verò suum magistrū,
impostorem & pulmonem, hoc est, sensu caren-
tem. Interim ipse ad Philosophiam suam rudes
omnes inuitabat, sensibilia omnia vera esse di-
cebat, & sensus veros, & phantasiam veram,
contrà quam alij, qui & sensus ratione corri-
gendos & Philosophiam à multitudine abhor-

rere docebāt. Deniqs, sicut ei principium Philosophandi chaos fuerat, ita finis philosophandi una voluptas erat, quā vita huius breuissimae termino sic circumscribebat, ut postea nec præmia nec pœnas ullas supesse traderet. Diuinationem, futurorumue præmeditationem negabat, & Deos hominū similes esse asserebat, ut testatur Cicero de natura Deorū. Empedoclis versus Philosophicos maximi faciebat, adeò, ut de ipso Empedocle tres integros libros conscriberet, teste Laertio. Musicam autem præsertim veterem indignè auersabatur, ut refert Plutarchus in libello contra Coloten Epicureum.

Iam Lutheri Theologiam ab hac Epicuri Philosophia quantum dissidere putatis, optimi auditores? Profectò mira inter ipsas harmonia est, ac ea qdem analogia, ut Epicureismus haud videatur esse aliud quā imperfectus Lutheranismus; Lutheranismus verò haud aliud, quam perfectus Epicureismus.

Popularis erat secta Epicuri, ad cuiusqs mores apposita. Quid aliud Lutheri persuasio? Quid populus odiasset, quid amaret, quid adipisci vellet, perpendebat Lutherus, atqs huc sua

sua dogmata conformabat, ut videlicet liquidis
et temeritati, quantum posset, inserviret.
Mobile nouerat esse vulgus, et dominationis
suaptenatura impatiens. Ergo summum
Pontificem, Cæsarem, ceterosque utriusque rei-
pub. Principes negligendos potius quam ob-
seruandos haud obscurè docuit, dum passim sum-
mum Pontificem, Antichristum vocat; dum in
libro suo contra duo mandata Cæsaris, Caro-
lum V. miserum, vermium saccum appellat,
qui se fidei defensorem impudentissime mentia-
tur; dum reliquos Germaniae Principes in li-
bro contra epistolam Regis Angliae, Germani-
cas bestias, tyrannos, fatuos, carnifices, len-
des, bullas, nominat. Nouerat imperitam,
multitudinem libertatem illam carnis, quali-
ceat, quod libeat, unice desiderare. Ergo ne in
hac quoque promouenda libertate parum popu-
laris haberetur, fecit, quantum potuit; Ius v-
trumque, tum Canonicum, tum Ciuale explosit.
Decretum enim, et Decretales, ubi sanctorum
Patru sententia, summorum Pont. et grauissimo-
rum Conciliorum Canones continentur, tan-
quam rem diram et execrādam flammis ultri-

F 3 cibus

cibus absumpsit, more Tyrannorum illorū Antiochi Epiphanij ac Diocletiani, qui sacros Codices, & Arrianorum qui Nicænos Canones Vulcano consecrârunt; quin & hoc tam clarum facinus edito peculiari libello perquam gloriose iactauit. Leges autem ciuiles per libertatem Christianam esse abrogatas, in Captivitate Babylonica expressè perscripsit: Et in reformatione ad Nobilitatē Germanicā, Nulla, inquit, est spes remedij, nisi libertatis Euangeliō reuocato extinguantur semel omnes omnium hominum constitutiones. Quæ porrò scommata, quæ conuitia atq; ludibria in Iure cōsultos effuderit, sermones eius coniuiales ab Aurifabro Lutherano descripti satis ostendunt.

Nouerat communem hunc esse animorum morbum, ut quam minimo labore ad vitæ beatæ immortalitatem optemus concendere: nouerat carni parùm esse iucundam iejunij observationem, peccatorum exhomologesin, frequentes precationes, idq; genus alia pietatis opera. Enī igitur quibus lenocinij huic quoq; imbecilitati vel potius socordia assentetur. Libertate omnes a donat, qaa à delicatis nostris humeris has

has molestias in Christum seruatorem transfe-
rat, quæ nos ab omni seueriori maiorum nostro-
rum disciplina immunes reddat, quæ neglecta
illa aspera & acclivi virtutis semita p amplā &
spaciousam deliciarum viam liberrimum iucū-
dissimumq; excusum præbeat, quæ ieunia, Cō-
fessionem, orationis assiduitatem, abstinenti-
am, verbera, humicubationes & omnem illam
castigationem, qua petulantis carnis impetus
refrangentur, pro hypocrisi habeat, quæ lachry-
mas dolore peccatorum expressas, quibus iram
Dei placare confidimus ut impias detestetur,
quæ deniq; omne opus quantumuis optimum,
peccatum esse doceat, fidem autem esse unam &
solam quæ Deū nobis placatū retineat, quicqd
alioquin vel agam, vel nō agamus. Dānari.n.
secundum ipsum nullus potest, quantumcunq;
flagitiosus, nisi nolit credere. Vna, ipso iudice,
infidelitas est, quæ damnat; ut hæc quidē tam
absurda & exitialia paradoxa tūm alibi tūm
in Captivitate Babilonica valde seriò affir-
mat. An verò hoc non est Christi Theologi-
am in Epicuri philosophiam conuertere? An
hoc non est aliquem de Epicurischola Deum,

v*

ut cum Tertulliano loquar, Christi nomine titulare, quandoquidem sic à Christo seueritates lib. i. cont.
Märction.
Rom. 16.
Ezech. 13. E*st* iudicariae vires omnes remouentur? An hoc non est per dulces sermones, ut inquit Apostolus, seducere corda innocentium E*st*, ut inquit Propheta, consuere puluillōs sub omni cubito? Quòd si Tertulliano ibidem Epicurus rectè dictus est Marcionis consiliarius, haud video, cur non etiam multò iustius dicatur Epicurus consiliarius Lutheri. At est fortasse tamen, qui nondum satis perspiciat, quām propè ad Epicuri Philosophiam Lutheri Theologia sese adiungat. Age igitur, quòd Lutherus nulla castitatis vota voluit esse perpetua, quòd ad nuptias non solum admisit, verū etiam suo exemplo E*st* doctrina instigauit sacerdotes, monachos, moniales, imò quod Veneris usum nō minus q*uod* Cereris necessariū docuit, quid aliud q*uod* subatis illius porci Epicuri vesaniam docuit? Erat indoctus Epicurus multis in rebus, erat præstantiorū Philosophorum, præsertim eorū, ex quibus didicerat, hostis infensissimus, negabat horum disciplinis ad perfectionem posse perveniri, sua crepabat dogmata, hac ostētabat, uti. pulcherri-

pulcherrima, uti absolutissima. Ad gloriam enim, ut scribit Plutarchus in citato libello contra Coloten, adeò ruebat furenter, ut neminem unquam sapientem fuisse diceret, se excepto suisq; discipulis. Vnde & Neocles frater eius dicere solebat, matrem alio continuuisse tunc eas atomos, quarum concursu, sapiens nasci potuerit, quando Epicurum progenuit. Lutherus vero annon & ipse in multis indoctus? Id quod non modo Catholici luculenter patefecerunt, verum & mox initio ipsi eius amiculi Zwinglius, Carolostadius, Bucerus, & alij mussitarunt, postea vero scriptis ac viua voce apertissime & liberrimè testati sunt. Philosophorum insigniorum, sanctorum item Patrum, & Theologorum Scholasticorum Praeceptorum suorum huius quam strenuus oppugnator, imò vero calumniator Lutherus. Aristotelem vocat. Aristultilem &, ut Germanisare cum eo liceat, Der Hohenschuelen Narrentreiber, qui multò minus de rebus naturalibus nouerit, quam figulus aliquis. Ecclesiasticis Patribus Ambroso, Augustino, Hieronymo, Gregorio & alijs, fidei nihil plus habet quam Sathanæ: Nā & huic credit,

G

qua-

In Expos.
Euange. 2.
Domini-
cæ Aduen-
tus, ad Al-
bert. Com.
Mansfel-
dens. a. 1532. Ibid.
super Eu-
ang. Epi-
phanie.

quatenus ipsius doctrinam, iudicat scriptura
sacra consentaneam; nec aliter istis: Vnde ta-
met si omnes uno ore id ipsum, tanque scriptura & sa-
cra & congruens doceant, id tamen ipse impuden-
ter audet reiçere, illud occinens pro se stare E-
uangelium, pro se stare Paulum; quasi verò præ
ipso omnes hi Patres trunci fuisset, aut fungi, quod
neque quid Christus, neque quid Paulus voluisse, Luc. 10.
intelligere potuerint; & quasi non ipsem et
Christus de his dixisset, Qui vos audit me au-
Ephes. 4. dit; & Paulus verborū Christi procul dubio non
malus interpres, datos esse nobis pastores & do-
ctores, etiam præter Prophetas & Euangelistas,
ne incidente aliqua fidei controuersia fluctua-
remus tanquam paruuli & circuferremur omni-
uento doctrinae, sed sequentes eiusmodi pastorum
& doctorū unanime consensu sciremus nos seque
scriptura & sacra legitimū & salutiferum sensum.

Scholasticam Theologiam, in citato libro ad
Nobilitatem Germanicam, calumniatur plus
habere opinioñum ethnicarum, quod certarum
sententiarum. D. Thoma autem Doctrinam,
quā doctissimi quique semper maximi fecere, ni-
hil esse aliud ait in capt. Babylon. quam rudita-
tem

tem quandam asinoram & incredibilem stuporem atq; inscitiam. Deniq; in scholastica Theologia nihil se didicisse scribit, q; ignorantiam peccati, iusticia, baptismi, & totius vita Christiana, nec quid virtus Dei, opus Dei, gratia Dei, iustitia Dei, fides, spes, charitas sit, breuer, non solum se nihil didicisse, sed non nisi dedicēda didicisse, omnino contraria diuinis literis.

Ecquidni Luthere, quid nictiam eruditissimorum hominum contemptu, & manifestis istiusmodi mendacijs Epicurum nobis referas, qui in alijs omnibus eius doctrinam tam egregie refers? Ex aliorum disciplina perfectiōnem frustra quari deblaterabat Epicurus.

Quid aliud Lutherus? An non hanc ipsius sententiam in Hyperaspiste suo ipse quoq; recitat Erasmus: Neminem vel tantillum moueat (ut scilicet doctrinam Lutheranam non sequatur) multitudo, magnitudo, latitudo, profunditas, miracula, sanctitas, Doctorum superiorum, omnes perierunt, si omnino ita senserūt, ut scripserunt. Meam doctrinam inquit in lib: contra Regem Anglie, nolo iudicari neq; per Angelum, neq; per hominem. Cetus enim sum eam cœlitius manare.

G 2

Ad

In resolutionibus
Conclusio
num Ly-
pisc. circa
concl: 20

Ad Philosophiā Epicuri indiscriminatim omnes, etiam rudissimi admittebantur. Et Theologiam Lutherus tam facilem esse dictabat, ut scholis nihil opus esse credi vellet, aut certè nihil Physicis aut Metaphysicis scientijs, quin possit quicunq; vel nudas verborum significationes intelligat, sine ullo interprete vēros scripturā sacra sensus comprehendere. Sensibus porrò ita fidebat Epicurus ut quicquid his appareret, verum ipse arbitraretur.

Lutherus quoque, ne longius, quād ad Disputatio Hung. nuperam nostram disputationem de trans- geri de trā subst. excu sa, publi- ceq; habi- ta Ingol- stadij re- spondente illi etiam post consecrationem panis adesse sub- pro Licen- tia Theo- log. D. Christo- phoro Gail, nunc Cathedra- lis Eccle- sis Frisin- gensis De- cano. a In Serm. de cœna Domini. b Catech. mystag. 4 *nō in Sacramento altaris ita pertinaciter adharet sensibus, vt cū illi etiam post consecrationem panis adesse sub- stantiam renunciant, nullo modo ab hac senten- tia se diuelli patiatur, quicquid ex scripturis sa- cris testentur vetustissimi Ecclesie Doctores, ipsaq; Oecumenica Concilia. Sunt eum apertis- sima D. Cypriani verba; ^a panem mutari non quidem secundum effigiem attamen secundum naturam sive substantiam. Est minimè obscu- ra illa D. ^b Cyrilli Hierosolymitani admonitio: Etsi post consecrationem gustui, panis adesse vi- deatur.*

deatur, fides tamen te confirmet, ut credas, nō
esse panem sed esse corpus Christi; prout etiam Catech:
mystag. in Chana Galilea ipsius aqua in vinum facta
est transmutatio, ut videlicet verè amplius nō
fuerit aqua sed vinum. Est denique grauissi-
ma definitio magni illius Concilij Lateranen-
sis, plusquam mille & ducentorū Patrum præ-
sentia & actione illustrati, cui Patriarchæ, ipse
quidem Constantinopolitanus & Hierosolimy-
tanus, per legatos verò suos Antiochenus &
Alexandrinus interfuerunt, præsedit autem
Innocentius tertius Romanus Pontifex, Vbi sic
est in Capite primo: Iesu Christi corpus &
sanguis in Sacramento altaris sub speciebus pa-
nis et vini veraciter continentur, transubstan-
tiatis pane in corpus, & vino in sanguinem po-
testate diuina.] Sed cum Epicuri in morem sen-
sibilia omnia vera esse, sensum verū esse, phan-
tasiam suam veram esse Lutherus persuasum
habeat, surdo cantantur hac omnia. Chaos fuit
seu rerum confusio, qua Philosophum peperit
Epicurum. Chaos fuit siue confusio non modò
totius ordinis Hierarchici sed omnino etiā to-
tius ordinis Lutherici, qua peperit Lutherum.
Scripsit is mox sub initium hærefo's sua librum

de captiuitate Babylonica. Quid autem aliud
Babylonia quam confusionem & translatio-
nem significat? Omnia ergo in illo libro sursum
ac deorsum miscet, vix quamquam quod rectum,
quod verum, suo loco immotu relinquit. Quin
& in alijs eius libris, quanta, prob Deum, con-
fusio? qualis labyrinthus? quam inextricabilis
error? quam multa repugnantia? Quibus ali-
ter videtur, ij queso consulant Querchameri
Lypensis contradictiones triginta sex, quas
Lutherus vel circa unum SS. Eucharistie Sa-
cramentum effutivit, consulant Fabrum de
Lutheri Antilogijs, Cochlaeum de septicipite Lu-
thero. Emoriar nisi aperte mecum fatebuntur
multò magis etiam Lutherum à seipso, quā E-
picurum, dissidere. Interim, ut Epicurus ex di-
uersis Philosophorum placitis circulu coegit, &
de obsoletis Cyrenaicis alijsq; Philosophaastris

Vide ana-
lyticas Lu-
theranæ
& Calui-
nianæ hæ-
res: tabu-
las à Lin-
dano &
alijs Ca-
tholicis
conser-
tas, &c.
floruit, ita Lutherus ex varijs iampridē dāna-
tis, et anathematizatis heresibus Manetis, Ar-
rij, Aërij, Eunomij, Vigilantij, Iouiniani, VVi-
cleffi aliarumq; pestium venenis pestiferam su-
am sectam condidit: In qua persuadenda &
propaganda ita etiam impuram, sive ut Se-
neca

neca vocat, brutam illā Epicuri philosophiam
imitatus est, ut nullus unquam Theologorum
tam scurrili audacia, tamque obsceno stylo ac ore
quām ipse negotium religionis tractauerit: Vo-
luptatem Epicurus huins vita termino definie-
bat dum animas nostras veluti capite multans
una cum corporibus interire assertebat; Et
quanque verbis Deos relinquaret, reipsa tamen
tollere dicebatur, quia nullam illis rerum sublu-
narium prouidentiam tribuebat. Quid Lu-
therus? Non ille quidem eundem animarum,
quem corporum, interitum statuere videri
voluit; at interim animas ex animabus pro-
gigni, non secus ac corpora ex corporibus, dog-
matizauit: qui sanè error communi eruditio-
rum iudicio illuc tendit, ut omnino etiam ani-
ma nostra Et corporea Et caduca credatur.
Praterea dormire animas nostras, nescio ubi,
usque ad extremi iudicij diem, concionatur in
sermone de Lazaro Et diuite. Quid autem hoc
est aliud, quām in speciem saltē demori, Et
adeò reuera cum corpore demū resuscitari;
interim uero neque meritorum condignis præmijs
neque scelerum iustis pœnis affici? quod totum

Epi-

In disp. de
de distin-
ctione di-
uinatum
personarū
proposita
VViteber-
gæ, anno
1546.

Ita colligi-
tur ex ei-
usdem sen-
de nativi-
tate B. Vir-
ginis: &
assentiu-
etur aliqui
principi
Lutherani

Epicuri amentiam spirat. Ac quanquam pra-
mia & pœnas post hanc vitam non negasset ali-
quousq; Lutherus, dum tamen disparitatem
priorum negavit, Epicureū quiddam vel in
hoc ipso errore representasse putandus est. Cer-
tè Iouinianum qui ita ante Lutherum errauit,
D. Hieronymus Epicureum appellasse non tam
ob alios quam ob hunc quoq; errorem videtur.
Deum quoq; Lutherus verbis haud negabat,
sed si nihil interest, ut scitè, post Ciceronem &
alios, scribit Seneca, utrum Deos neges vel in-
fames, profectò reipsa Deum negabat.

In epist.
124.

In Luthe-
rus in art.
16.

Quoniā, ut complures alias ipsius blasphemias
aspratereā, an non illa sūma in Deū impietatis
vox est; etiā omnia mala opera Deū in impijs
operari, in potestate hominis non esse vias suas
malas facere, sed Deum potenter omnia in om-
nibus operari, ut secundum Lutheri interpre-
tem Philippum in prima editione locorum com-
munium, non minus propriū sit Dei opus pro-
ditio Iude, vel adulterium Dauidis, quam Cō-
uersio Pauli? Quod horridum, & blasphemum
dogma veluti confirmans Lutherus illo ornat
Ethnici Poeta, certa stant omnia lege; pro ut
& ani-

E anima traducem corroborat ex illo, patrem
sequitur sua proles; ne videlicet solus Epicurus
contra veritatem Ethnicis Empedoclis versi-
bus delectatus fuisse videri possit. Mihipro-
fectò illud longè grauius erratum videtur, cau-
sam scelerum omnium Deo ascribere, quam om-
nium rerum prouidentiā Deo detrahere: Ta-
met si quidem *E* prouidentiam Deo apertissimè
quoq; detraxit Lutherus, dum eum permisisse
docuit ut per tot secula ipsius Ecclesia in densis-
simis errorum tenebris versaretur, adeò ut nisi
ipse venisset, adhuc Euangelium sub scamno de-
litesceret. O Epicureum impiissimum, qui Deo
prouidentiam suam ac singularem curam, qua-
se Ecclesia sua tanquam columnæ *E* firmamen-
to veritatis ad futurum promisit usq; ad con-
summationē seculi, tam superbe, ut more Epi-
curi solus sapere videatur, adimere quantum
quidem in se est conatur! Sed longius progre-
dior quam putabam. Quòd si situr Lutherus
una cum Epicuro re ipsa Athene est, si præcipua
ipsius dogmata nihil nisi Epicurismum conti-
nent (Ex his n. quæ dicta sunt, cetera etiam quæ
ppr̄ temporis angustiā dicta nō sunt colligere

H lice-

licebit.) Reliquum est, ornatissimi iuuenes, ne
vnq̄ aliter de Theologia Lutheri quam de Phi-
losophia Epicuri statuatis, qn utrāq; potiū iux-
tā auersemī ac detstemī. Epicuri uoces sunt:
Virtus & Philosophia rigidior verborum ina-
niū sunt crepus, vna felicitas facere omnia li-
berè, frui patrimonio, fluunt dies, irreparabi-
lis uita decurrit, Quid iuuat sapere & etati
non semper voluptates decerptra & frugalitatem
imperare? mortem quasi ultrō præcurrere?
et quod ipsa ablatura est iam sibi interdicere?
Quotidie sobrius es, sic canare soles, quasi Ephe-
meridem patri approbaturus. Non est istud vi-
uere, sed potius aliena vita interesse.

Non multum absimiles Lutheri sunt voces:
sola fides ad salutem satis est, si firmiter statuis
tibi Deum esse propitium propter Christum, hoc
iam solo iustus es, beatus es, peccatum damnans
nullum est praterquam infidelitas, pietatis ope-
ra ad salutem non modò sunt inutilia, sed perni-
tiosa etiam, siquidem te ijs ubi vel in Dei gra-
tiam receptus es promeritum existimes etc.
Vana ac falsa sunt ha uoces, ornatissima iuuen-
tus, abducunt hi Syrenū cantus, à vera virtu-
te &

te & solida Philosophia, abducunt a maioribus nostris, à caelesti patria, & in sempiternum precipitāt exitium. Praclarè proinde fecerunt hactenus lectissimi Domini Candidati nostri, qui veluti fortissim⁹ ille Hercules in biuio blandam voluptiā, & tanquam prudentissimus ille Ulysses, insidiantes nauigantibus Syrenas, popularem istā tum Epicuri Philosophiam, tum Lutheri Theologiā, fortiter atq; prudenter aspernati, eius sapientiae studium sunt secuti, unde & meliores & doctiores, se Deo hominibusq; compobarent. Qua etiam de causa mihi longè iucundissimum fuerit quod suo quodam iure paùlo ante à me efflagitarunt, iam iam ipsis tribueret, si modò prius solito ipsos videro adstrictos iureiurando.

D I X I.

Orationes hæc duæ de antiqua fide, Magni Athanasij, & de Epicurea doctrina Lutheri, dignæ mihi visæ sunt, quæ typis impressæ euulgentur.

GREGORIVS DE VALENTIA Societatis
IESV, Theologicæ Facultatis Ingolstadij
pro tempore Decanus.

三